

amb el grup de la "Nova Pléiade", que utilitza el diari com a plataforma. Unes coincidències que es concreten més endavant en la col.laboració conjunta durant un temps en la tertúlia de Cal.ligueneia. Pensem també que "El Poble Català" pren partit a favor d'Alomar, i també de Carner, en la polèmica a l'entorn dels Jocs Florals de Barcelona de 1905, i els presenten com a model de poetes joves i renovadors. Així, no és estrany que a les pàgines del diari comentin els seus llibres (Manuel de Montoliu n'és un dels valedors) i en publiquin poemes (el 1905 reprodueixen El rei Pere IV y les Monges del Puig de Pollensa i El rei Joan Amador de la Gentilesa al castell de Bellver, "El Poble Català", núm.27, 13-V-1905; i el 1906 Les viudes vulgars, "El Poble Català", núm.153, 15-VII-1906 i Nit de primavera, "El Poble Català", núm.175, 6-VIII-1905).

- 14- Grup de pressió creat el 1903 -té un precedent el 1901 amb la Junta Diocesana de Defensa de los Intereses Católicos- i presidit per Alexandre Pons i Serra, en el qual s'integra gent de diversos sectors conservadors, amb un únic objectiu: la defensa dels interessos catòlics des de posicions cada cop més reaccionàries (Vid. Isidre MOLAS, Lliga Catalana, volum I, Barcelona, Edicions 62, 1972, p.53).
- 15- CARNER, Converses..., art. cit., ps.7-8. Cal tenir en compte que l'article apareix poc temps després que la Lliga Regionalista hagi refusat una coalició electoral amb el Comitè cara a unes immediates eleccions (vid. Un rompiment felís, "El Poble Català", núm.15, 18-II-1905). Anys després la burla, en boca de Carner, continua. Per exemple a l'Auca de la coblejadora d'Auques i ventalls ("Com sempre sol succeir, / pre-

sentant-lo la Defensa / el senyor no va sortir", vs.37-39). En anys posteriors, però, les crítiques més dures són de Bofill i Mates. Per exemple, el seu article Excés teològic, "La Veu de Catalunya" (20-III-1914). Sobre el tema vid. també CASASSAS, Jaume Bofill..., op. cit., ps.119-120).

- 16- Ibid., núm.43, p.5.
- 17- Ibid., p.6.
- 18- Ibid., p.5.
- 19- Ibid., p.5.
- 20- El 1901, en el marc d'una polèmica general sobre el tema, Carner ja havia criticat des de les pàgines de "Montserrat" el fet que Pi i Margall ocupés la presidència dels Jocs Florals d'aquell any ("PLAUTUS" [CARNER], A l'aguayt (crònica literària), "Montserrat", núm.17, maig 1901, p.82). Quatre anys més tard encara es retreu el nomenament (CARNER, Converses..., ibid., núm.43, p.7). Hi ha altres burles en diverses notes d'Actualitats de "Catalunya" durant 1903 i 1904.
- 21- Actualitats, "Catalunya", núm.37 (15-I-1905), ps.59-60. A propòsit de la publicació d'Articles literaris. No sembla, però, que la ressenya hagi sortit de la ploma de Carner. És interessant d'observar que mentre Torras i Bages ataca Almirall, Prat de la Riba manté una actitud molt més moderada i el valora com a precursor, tot i les reserves. Sembla que "Catalunya" quedi més a prop de la posició de Prat que no de la de Torras.
- 22- "Plautus", A l'aguayt..., art. cit., núm.22, p.167. No és estrany que siguin els sectors catòlics els qui critiquin més durament el lerrouxisme si tenim el compte l'anticlericalisme que el caracteritza.

- 23- Actualitat, "Catalunya", núm.10 (30-V-1903), ps.475-476:

"L'HOME DEL DIA. Ha arribat, s'ha tret la pols del vestit, s'ha posat la gorra del obrero catalán, y cap a fer de personatge. (...).

Infelissos de nosaltres, que ns crèyem que aquesta era una mena de papu que s menjava les criaturas! Are s veu que ha devingut prosaicament una persona molt xerrayre.

La nació trontolla; las institucions perillan; la integritat del territori està ja en remull; la onada revolucionària amenaça invadir-ho tot.

Al voltant d'una taula de cafè de l'aristocràtic Casino de Madrid l'ombra d'un Gran de y l'aureola d'un obrero se conjúran per a salvar la pàtria."

A les pàgines de la revista els seguidors de Lerroix mereixen algun cop la denominació de "peluts infectes", cosa que facilita la interpretació de la narració publicada per Carner amb aquest títol a "La Veu de Catalunya" i reproduïda "Catalunya" (vid. supra. capítol 4, nota 233).

- 24- "Oleguer RECÓ" [CARNER], Soliloquis d'un bonhome. En Lerroix periodista, "La Veu de Catalunya" (12-VIII-1905). Hi ha referències semblants en dos articles més, amb pocs mesos de diferència: "Oleguer RECÓ" [CARNER], Soliloquis d'un bonhome. Influència dels Josepets, "La Veu de Catalunya" (27-VII-1905); i "Oleguer RECÓ" [CARNER], Soliloquis d'un bonhome. La Festa d'Espanya, "La Veu de Catalunya" (28-IX-1905).
- 25- El primer article en què s'endinsa en el tema és Un germà de València, "La Veu de Catalunya" (10-XI-1906), en el qual dona la culpa al centralisme de l'arrelament de l'anarquisme a Catalunya. Posteriorment, vid. Joseph CARNER, La fi de l'Albert, "La Veu de Catalunya" (25-VI-1907), en què desqualifica la

sedició anàrquica i desorganitzada; i Joseph CARNER, La dolçor barcelonina, "La Veu de Catalunya" (28-XII-1909), en què -ja després dels fets de la Setmana Tràgica- els anarquistes són presentats com a uns dels principals enemics de Barcelona. Pensem que Torras i Bages ja parla dels "terribles anarquistes" com a rebels a l'autoritat i a la doctrina de Déu en una de les pastorals que "Catalunya" reproduïx (J. TORRAS Y BAGES, La única eficàcia (contra la pseudo-mística literària), "Catalunya", núm.26, febrer 1904, p.159). Hi ha referències semblants en altres pastorals. Per exemple a Lo misteri de la iniquitat, escrita el 1905 amb motiu de l'atemptat sofert pel cardenal Casañas. Per la seva banda, Prat de la Riba parla en termes semblants de "la gangrena anarquista" (Lo de València, "La Veu de Catalunya", 14-XII-1904), fins al punt de considerar-lo pràcticament com a mal dels mals de la societat.

- 26- Actualitats, "Catalunya", núm.4 (28-II-1903), p.184.
- 27- Especialment a Joseph CARNER, El Socialisme y la Deserció, "La Veu de Catalunya" (4-XI-1907), en què és associat a la disciplina militar de la igualtat per la força; o a Joseph CARNER, El nostre naixement, "La Veu de Catalunya" (31-XII-1907), on s'afirma que "el socialisme és innoble perquè vol destruir l'art". Vid. també José CARNER, A propòsit de "Le Sillon", "La Cataluña", núm.158 (15-X-1910), ps.649-650. Rebuscant en els textos de Torras i Bages i Prat de la Riba podríem trobar referències properes a les anteriors sobre anarquisme. Torras i Bages, per exemple, parla en la introducció de La tradició catalana del "paorós socialisme" i en altres moments el presenta com a contraposició al regionalisme (TORRAS, Conside-

racions sociològiques sobre el regionalisme, art. cit., p.20).

28- Actualitats, "Catalunya", núm.12 (30-VI-1903), p.566. Segurament el comentari fa referència als articles que Pujulà hi publica a partir del moment que es fa càrrec del periòdic, i concretament al text de salutació del núm.33 (13-VI-1903). Cal tenir en compte que Pujulà i Vallès és un dels principals protagonistes de la polèmica de Carner amb "Joventut", setmanari que -contràriament al que succeeix amb "Catalunya"- qualifica "Llevant" com a "*nostre benvolgut company de catalanisme*" ("Joventut", núm.190, 1-X-1903, p.655).

29- Premsa, "Catalunya", núm.15 (15-VIII-1903), p.137. Idees semblants es desprenen de C. OMAR Y BARRERA, La qüestió social, "Catalunya", nº21 (15-XI-1903), ps. 416-425. Els plantejaments, d'altra banda, ja són clars en el tema de l'extensió universitària (vid. supra. ps.186-187 o en la participació en el Centro de Nuestra Señora del Carmen y San Pedro Claver, adscrit a la Congregació Mariana. Per això no és estrany que el 1898 una de les dissertacions de Bofill i Mates a la Congregació sigui sobre L'obrer català. Les opinions dels sectors catòlics conservadors sobre el tema són quasi calcades. Pel que fa a Torras i Bages, només cal veure la importància que hi dóna en la correspondència amb Jaume Collell. Davant del problema, segons ell, la millor actuació per part del clergat és el control de la situació mitjançant un paper paternal i conciliador (TORRAS, Dulcis amicitia, op. cit., ps.208-209):

"Tinch la convicció de que avuy dia lo treball verament fructuós envers la Iglésia consisteix en dirigir la activitat prudent

del clero a la gran qüestió que anomènan social. A mi.m sèmblian petites totes les altres (...). Havem de demanar a Déu que envie a la seua Iglésia sacerdots de talent y bona voluntat; puix estic segur de que.l clero se hauria de posar al devant de un moviment que exigeix talent, prudència y caritat."

- 30- José CARNER, A propósito de "Le Sillon", art. cit., p.650. Vid. també Joseph CARNER, El nostre naixement, "La Veu de Catalunya" (31-XII-1907) i Joseph CARNER, Els Reys a Barcelona. Rondalla pels nens grans de Catalunya, "La Veu de Catalunya" (6-I-1908). Les opinions de Prat de la Riba són pràcticament idèntiques. Segons ell, servint-se d'una idea de Menger, no existeix una desigualtat major que aquella que consisteix a tractar els desiguals d'una manera igual. L'estratègia es va concretant a partir de 1904. Sobre aquesta concreció vid. SOLÉ-TURA, Catalanisme i revolució burgesa..., op. cit.
- 31- és una idea que trobem sovint a les pàgines de "La Veu de Catalunya". De forma gairebé programàtica a Francesch CAMBÓ, La llissó de València, "La Veu de Catalunya" (2-VII-1904). Albert Manent analitza la relació entre Carner i Maura i parla d'un "fervor" "*curiós i una mica enigmàtic*" que, pel que fa a aquests primers anys, no acaba de desxifrar (MANENT, Josep Carner..., op. cit., p.104).
- 32- Joan Rosselló, per exemple, sembla que se'l pren en sèrio, tot i que tampoc no és gaire explícit: "*L'amic Carner no pert el temps. El llibre de sonets està molt bé y la dedicatòria an el príncep de les Espanyes D. Antoni Maura és superba*", diu el 26 de desembre de 1905 en carta a Jaume Bofill.
- 33- A les pàgines de "Catalunya" se'l compara a Hèrcules

perquè la seva feina és equiparable als dotze treballs de l'heroi llegendari (Informació, "Catalunya", núm.25, gener 1904, p.105).

- 34- "Oleguer RECÓ", [CARNER], En Maura a Valldemossa, "La Veu de Catalunya" (11-VII-1906). Vid. també la referència al "bruixot incontrastable" a "Oleguer RECÓ", [CARNER], La dissort del jovenet, "La Veu de Catalunya" (4-XII-1906).
- 35- Per exemple a Joseph CARNER, Conversa elegíaca, "La Veu de Catalunya" (9-III-1907), en què també juga amb l'ús de la llengua castellana, però ara de forma molt més sarcàstica. Poc després l'hipotètica ambigüitat desapareix del tot (CARNER], Informació. En Maura se'n va, en Maura torna, "Catalunya", núm.275, 18-I-1913, ps.12-13). S'hi reconeix, això sí, que en altre temps Maura fou "esperança de molts".
- 36- CARNER, Converses..., art. cit., "Catalunya", núm.39 (15-II-1905), ps.5-6.
- 37- Ibid., p.5.
- 38- Ibid., ps.8-9.
- 39- Ibid., p.8.
- 40- Hi ha dos textos més de 1905 que complementen la visió que Carner té de Prat de la Riba en aquest moment. En un cas perquè se'n reconeix el mestratge ("Oleguer RECÓ", [CARNER], Soliloquis d'un bonhome. Una penya d'aborrits, "La Veu de Catalunya" (3-VII-1905). En l'altre perquè es destaca l'impacte que ha provocat el pròleg de Prat a Regionalisme y federalisme de Lluís Duran i Ventosa (Actualitats, "Catalunya", núm.46, 30-V-1905, ps.65-66). D'aquí endavant les referències són pràcticament inacabables. Albert Manent en dóna unes quantes a Josep Carner..., op. cit., ps.84-86. Vid. també AINAUD-JARDÍ, Prat de la

Riba. Home de govern, op. cit., p.201 o ROVIRA I VIRGILI, Prat de la Riba, op. cit., p.21. Val la pena afegir un parell de coses. Una, la participació del poeta en l'Album record a Enric Prat de la Riba, Barcelona, 1935. Concretament s'hi reproduïx l'article Tribut aparegut a "La Veu de Catalunya" (1-VIII-1918) i el poema De cara a la montanya. L'altra, la resposta a l'entrevista de 1966 amb Baltasar Porcel (Baltasar PORCEL, Josep Carner. L'alta permanència, "Serra d'Or", VIII, núm.12, desembre 1966, p.42):

"Quin català us ha impressionat més dels que heu conegut?"

Prat de la Riba. Ha estat l'home més absolutament eficient que he tractat, més equilibrat i amb més empenya. Prat de la Riba era un home extraordinari. Veritable patriarca de la política del país, fou un catalanista pur i elevat. Jaume Carner, home d'esquerra, reconeixia que Prat era, com us deia, un personatge de talla per sobre el comú: obert, clar, digne, exemplar. Després de parlar amb ell cinc o sis tardes, en una saleta de casa seva, mig en penombres, mirant un jardí, em demanà que escrivís a «La Veu». Aquestes converses foren importantíssimes per a mi."

41- Vid. CASASSAS, Jaume Bofill..., op. cit., p.67, 94-95. Segons Enric Bou l'inici de la relació és a la Congregació Mariana (BOU, La poesia de Guerau de Liost..., op. cit., p.23), cosa que sembla poc probable. Prat de la Riba no va tenir excessiva incidència en el si de la Congregació, ni tan sols com a congregant. Segons el Registro de postulantes y aspirantes (volum II, foli 4), hi ingressa com a aspirant el 21 de desembre de 1890, però de seguida es dona de baixa -ni tan sols no acaba d'omplir la fitxa de registre- i el seu nom no apareix mai en els llistats de membres. D'altra banda les diferents acadèmies no seran mai un lloc de difusió de les seves idees du-

- rant els anys que Bofill podia rebre'n la influència.
- 42- Text de 1935 citat a "Presència", núm.299 (3-IV-1971), p.16.
- 43- Així ho deduïm de la correspondència d'aquest any entre Jaume Bofill i la seva cosida Margarida. Ja en el mes de febrer ell i Carner fins i tot hi fan visites conjuntes i s'hi queden a sopar.
- 44- Vid. Jordi CASASSAS I YMBERT, Els quadres del regionalisme. L'evolució de la Joventut Nacionalista de la Lliga fins el 1914, "Recerques", núm.14 (1983), ps.8-32.
- 45- A més d'altra gent afí com Jaume Llongueras, Joan Llimona, Lluís Graner, etc. La llista es publica a "La Veu de Catalunya" (11-VII-1904). Tot fa pensar que el "Joseph Carné" que s'hi esmenta és en efecte el poeta, malgrat l'error ortogràfic. És impossible però d'assegurar-ho perquè dona la casualitat que el padri de noces d'Enric Prat de la Riba quan es casa el 1905 és un tal Josep Carné, parent de la seva esposa (Josefina Dachs i Carné).
- 46- Joseph CARNER, Un llibre per al Rey, "La Veu de Catalunya" (18-V-1904). Amb motiu de la publicació, coincidint amb l'estada del monarca a Barcelona, de Noticias históricas del Colegio de Corredores del antiguo comercio catalán y de la erección, uso y conservación del edificio Casa Lonja de Mar.
- 47- Sobre l'entrada de Carner a "La Veu de Catalunya" vid. CASTELLANOS, Josep Pijoan..., art. cit., p.48, reproduït a CASTELLANOS, Raimon Casellas..., op. cit., volum I, p.300. En general sobre Carner i el diari vid. MANENT, Josep Carner..., op. cit., ps.88-90, 180; SAGARRA, Memòries, op. cit., p.1111; CASTELLANOS, Raimon Casellas..., op. cit., volum I,

ps.300-302; i Enric JARDÍ, L'obra cultural de Prat de la Riba (realitzada des del diari "La Veu de Catalunya", dins Prat de la Riba, propulsor de la llengua i la cultura, Barcelona, Ed. Selecta, ps.157-205. La primera de les col.laboracions literàries regulars és ben bé de finals de 1902: El bou. Conte de nadal, "La Veu de Catalunya" (24-XII-1902). Pel que fa al catàleg complet de la narrativa curta que hi publica en aquest temps vid. supra., ps.565-567. Amb anterioritat el seu nom només havia aparegut excepcionalment el 1899 amb motiu de la publicació d'Els refrans catalans, "La Veu de Catalunya" (12-XI-1899). Manent parla de textos amb pseudònim anteriors a 1903, però no hi ha cap dada objectiva que permeti assegurar-ho (MANENT, Josep Carner..., op. cit., p.84).

- 48- Durant 1903, la secció Premsa de "Catalunya" també reproduïx indistintament textos de "La Veu de Catalunya" o de "La Renaixensa". Amb la diferència que, pel que fa a "La Renaixensa", n'apareixen alguns força lligats al programa de la Unió Catalanista, cosa que no succeeix en els de "La Veu de Catalunya" respecte a la Lliga Regionalista.
- 49- A part dels esmentats, n'hi ha dos més de tema religiós (A Sta. Llúcia, el 12 de desembre, i Sant Tomàs, el 20 de desembre), un de dedicat a Antoni Mª Alcover, sense cap implicació política (Cap a mossèn Alcover, el 25 d'agost), i una reflexió de caire més aviat literari (La copa romàntica. Meditació per al darrer dia de l'any, el 31 de desembre).
- 50- Sobre aquesta qüestió vid. supra., ps.527-528.
- 51- Joseph CARNER, La candelera, "La Veu de Catalunya" (2-II-1905); Joseph CARNER, Las criptas, "La Veu de Catalunya" (1-IV-1905); i Joseph CARNER, El miracle

de la Setmana Santa, "La Veu de Catalunya" (19-IV-1905).

- 52- Hi ha una reaparició escadussera el maig de 1907, però ja no posteriorment. Com a mínim fins a 1910. Sobre altres utilitzacions del pseudònim vid. MANENT, Els pseudònims de Josep Carner, art. cit., ps.37-38. A part de les referències que dona, el localitzem també el 1917 a "L'Esquella de la Torratxa" ("Oleguer RECÓ", [CARNER], Mireu que és prou, "L'Esquella de la Torratxa", núm.2000, 27-IV-1917). Els dos primers Soliloquis... encara van signats com a "Olaguer" i no "Oleguer". Quan el comentari és en vers -només hi ha tres casos- el títol passa a ser Esparsas d'un bonhome: Petita oda a lllabor d'Alicia Roosevelt (2-VIII-1905), Per l'Assumpció (15-VIII-1905) i El fret negre de Girona (30-XI-1905). Durant 1905, les col.laboracions literàries ja són molt aïllades. Només hi ha de més un poema irònic sense títol (3-VII-1905), en la mateixa línia i inclòs fins i tot en un dels soliloquis; el poema Azabetges. Les viudes (19-IV-1905), de Corones; i les tres darreres mostres de narrativa curta, totes tres anteriors a l'entrada d'"Oleguer Recó".
- 53- Sobre aquesta qüestió vid. Domènec GUANSÉ, Josep Carner, periodista, dins DIVERSOS AUTORS, L'obra de Josep Carner, Barcelona, Ed. Selecta, 1959, ps.140-144. Albert Manent ja parla d'un nou estil de periodisme polític, i matisa que el seu periodisme, abans que res, cal entendre'l com a forma de guanyar-se la vida (MANENT, El periodista polític, dins Josep Carner..., op. cit., ps.83-105).
- 54- En tot l'any el diari només publica textos literaris seus dues vegades. La primera, Humils catalanes i

L'amor de Girona, poemes incorporats després a Segon llibre de sonets (Sonets d'en Carner, "La Veu de Catalunya", 3-XII-1906). La segona, dos poemes d'Els fruits saborosos pocs dies després de l'aparició del llibre (Els aubercocs i les petites cullidores, La poma escullida, "La Veu de Catalunya", 10-II-1906). Ja no hi ha res de narrativa. En els anys següents se segueix el mateix ritme. El 1907, únicament localitzem un Romanç de Sant Llàtzer aparegut al Cid, "La Veu de Catalunya" (17-XII-1907). El 1908 es reproduïxen alguns dels premis obtinguts en certàmens diversos: un fragment de la Flor Natural de Terrassa ("La Veu de Catalunya", 8-VII-1908) i Cançó d'un doble amor, guardonat a Reus ("La Veu de Catalunya", 11-XI-1908). També dos poemes dispersos (A una àgil donzella i A Hebe, dea de juvenesa, "La Veu de Catalunya", 23-IV-1908). I el 1909, només A Guimerà, "La Veu de Catalunya" (24-V-1909).

55- Matheu OBRADOR, Lletres mallorquines. A misser Joseph Carner, "La Veu de Catalunya" (15-XII-1906).

56- Enric Jardí el presenta, durant 1906, com a persona força vinculada a la redacció tot i que no assegura que en formi part (JARDÍ, L'obra cultural..., art. cit., p.168). Segons Manent, no va arribar a pertànyer-hi mai del tot (MANENT, Josep Carner..., op. cit., p.88). L'agost de 1906 Ignasi Iglésias distingeix clarament entre Ferran Agulló, redactor del diari, i Josep Carner, a qui qualifica simplement com a "colaborador assidu" (Ignasi IGLÉSIAS, Sobre ls Jocs Florals de Badalona, "El Poble Català", núm.190, 21-VIII-1906). En els anys immediatament posteriors el paper de Carner a "La Veu de Catalunya" continua essent semblant: el 1907 hi publica trenta-set articles

(un d'ells encara com a "Oleguer Recó"), el 1908 la seva signatura hi és vint-i-dues vegades i el 1909 vint-i-nou vegades.

- 57- Sobre la reestructuració del grup vid. infra., ps.715-717. és aquesta reestructuració la que explica que Joan Alzina i Melis o Rafael Masó ja no passin a ser col.laboradors de "La Veu de Catalunya" i que en canvi sí que ho siguin Francesc Sitjà i Pineda, Josep Martí i Sàbat o el propi López-Picó. Segons Albert Manent, els amics que Carner introdueix al diari són Josep Mª López-Picó, Josep Roig i Raventós, Emili Vallès, Francesc Sitjà i Pineda, Ramon Rucabado i Jaume Bofill (MANENT, Josep Carner..., op. cit., p.89). Jordi Castellanos insinua que possiblement és ell qui hi introdueix Josep Pijoan (CASTELLANOS, Raimon Casellas..., op. cit., volum I, p.302). Segons Enric Jardí també hi facilita l'entrada als mallorquins (JARDÍ, L'obra cultural..., art. cit., ps.167-168).
- 58- Vid. MANENT, Jaume Bofill..., op. cit., ps.45-51 i CASASSAS, Jaume Bofill..., op. cit.
- 59- J. BOFILL, Efemèrides, "La Veu de Catalunya" (7-XI-1929).
- 60- Jaume BOFILL Y MATAS, "Els fruyts saborosos", "La Veu de Catalunya" (23-II-1906). En el pròleg a la segona edició del llibre el propi Carner indica que "*Guerau de Liost, encara no batejat aleshores amb aquest nom estrenu, penso que va escriure, amb excuses d'aquests, el seu primer article a «La Veu de Catalunya»*" (Josep CARNER, pròleg a Els fruits saborosos, Sabadell, Ed. La Mirada, 1928, ps.20-21). Albert Manent ho ratifica (MANENT, Jaume Bofill..., op. cit., p.45). Amb anterioritat a la data només hi apareixen

uns articles signats indistintament amb les inicials "J. B. y M." i "S. B. y M.", que podrien correspondre a Bofill. Són, com a mínim, els següents:

- *S. B. y M., Cansons del temps (24-VII-1901)
- *J. B. y M., Las nostras banderas (11-XI-1902)
- *S. B. y M., La pàtria universal (23-XII-1902)
- *J. B. y M., Regions germanas (6-II-1903)
- * J. B. y M., El Dret y l. Història de Catalunya
(5-X-1903)
- *S. B. y M., Sacrificis (12-X-1903)
- *S. B. y M., Desferras (27-X-1903)
- *S. B. y M., Lògica (19-X-1903)
- * J. B. y M., Ferrocarrils secundaris (6-IX-1904)
- *J. B. y M., La lluita electoral (22-II-1905)

La diferència d'inicials és la mateixa alternança entre "Jaume" i "Santiago" que es manté fins ben tard en els catàlegs anuals de la Congregació Mariana. D'altra banda, alguns dels articles amb inicials diferents -especialment Las nostras banderas i La pàtria universal- semblen escrits per la mateixa persona. També és cert que diversos dels temes tractats són molt propers als interessos de Bofill en aquell moment. A El Dret y l. Història de Catalunya, per exemple, parla del Congrés Universitari Català i de la necessària catalanització de la universitat. Això no obstant, són, en general, textos molt compromesos, escrits en data massa avançada, cosa que no acaba de lligar amb l'evolució que Bofill posa de manifest en altres terrenys. Segurament cal atribuir-ne uns a Josep Bertran i Musitu i els altres a Salvador Bramon i Masgrau.

61- La joventut y el Teatre Municipal, "La Veu de Catalu-

nya" (26-II-1907). Al marge de ressenyes i enquestes, els primers articles són de 1909: J. BOFILL Y MATES, "Empori", "La Veu de Catalunya" (12-IV-1909) i "GUE-RAU DE LIOST", [BOFILL], Notes dins DIVERSOS AUTORS, Homenatge al poeta Llorente, "La Veu de Catalunya" (13-XI-1909).

- 62- Així es desprèn de la carta de 29 d'agost de 1904 de mossèn Alcover a Prat de la Riba en què es queixa pel fet de no haver publicat un article tramès per Vallès sobre els preparatius del Congrés de la Llengua Catalana. La carta és reproduïda a Rafael OLIVAR BERTRAND, Prat de la Riba, Barcelona, Ed. Aedos, 1964, ps.315-316. Cal pensar que a finals de 1904 encara hi ha alguna col.laboració de Vallès a "La Renaixensa" de caràcter ideològic (Emili VALLÈS, La voluntat nacional, "La Renaixensa", 5-XI-1904), cosa que dificulta l'acceptació d'articles seus a "La Veu de Catalunya".
- 63- El 1908, la resposta a l'enquesta sobre el teatre municipal (La joventut i el Teatre Municipal, "La Veu de Catalunya", 7-I-1908), un article sobre Guimerà (Mestre Guimerà, "La Veu de Catalunya", 25-III-1908) i una llarga editorial de balanç del Congrés de la Llengua Catalana (L'aniversari del Congrés de la llengua, "La Veu de Catalunya", 30-X-1908). El 1909 només una nota informativa a finals d'any sobre L'universitat de Barcelona en el darrer congrés d'enginyers, signada amb inicials.
- 64- Ja hi ha alguna cosa seva durant els mesos de 1907 en què la revista és al carrer, però el 1908 la participació augmenta -fins i tot s'encarrega d'alguna secció- i alguns dels seus articles són ben clars. Especialment La Solidaridad Catalana, "La Cataluña" (11-

- VII-1908), traducció del text amb què guanya un dels premis del Certamen de l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí de Provençals el novembre de 1907, en el qual demostra la seva adscripció a la política de la Lliga Regionalista. Vid. també E. VALLÉS, El "Orfeó Català". Con motivo de la inauguración de su edificio social, "La Cataluña", núm.23 (7-III-1908), ps.146-147; núm.25 (21-III-1908), ps.178-180, article en què, ni que sigui implícitament, ja guarda distàncies respecte a la Unió Catalanista. Des d'aquest moment la seva fidelitat a Prat de la Riba és indiscutible.
- 65- La primera aproximació seriosa a aquesta mena de revistes serà a partir de 1908 a "Papitu", cosa que provocarà certes tensions amb la direcció del partit (vid. CASTELLANOS, Noucentisme i censura..., art. cit.).
- 66- "PLAUTUS" [CARNER], A L'aguayt..., art. cit., núm.25 (gener 1902), ps.12-13. La rèplica de "Cu-cut!" no es fa esperar. Per a "Montserrat" "Cu-cut!" vol ser graciós i resulta insípid, *"tot lo contrari de lo que li passa a n'ell, que tenint pretensió de ser un periòdich seriò, resulta de lo més graciós que hagin vist may"* (Mossegadas, "Cu-cut!", I, 1902, p.60).
- 67- Els dos primers són dos sonets de Corones (Calcedònies, Diamants, "Cu-cut!", núm.123, 5-V-1904). El tercer, A l'ignorada, "Cu-cut!". Calendari per a 1904", ps.92-93.
- 68- Respecte a l'estrena d'El comte l'Arnau vid. "VIROLET" [J. MORATÓ], A cala Talia, "Cu-cut!", IV, (1905), ps.663-664. El calendari per a 1905 incorpora tres sonets de Primer llibre de sonets, llavors encara inèdit (Tres consells a una ingènua donzella, "Cu-cut!". Calendari per a 1905", p.103. En aquest mateix

calendari hi ha poemes, entre d'altres, de Miquel Ferrà, Joan Llongueras, Antoni Viver o Llorenç Riber. Igual com succeeix a "La Veu de Catalunya", també es detecten a "Cu-cut!" algunes col.laboracions de 1902 signades amb les inicials "S. B. y M.". Són quatre poemes que, pel tractament que fan de l'humor, difícilment podem atribuir a Bofill: La tafanera, "Cu-cut!", núm.11 (13-III-1902), p.168; Epigrama, "Cu-cut!", núm.23 (5-VI-1902), p.363; A ca l'adroguer, "Cu-cut!", núm.48 (27-XI-1902), p.808; En Carlets..., "Cu-cut! Calendari per a 1903", p.65.

- 69- Jordi Castellanos planteja el dilema en aquests mateixos termes (CASTELLANOS, Raimon Casellas..., op. cit., volum I, p.294) i continua reflexionant-hi a Noucentisme i censura..., art. cit. Jordi Casassas centra el seu estudi sobre La configuració del sector..., art. cit., en aquesta relació entre intel·lectual i poder. Entre altres coses deixa clar que l'adscripció no s'ha d'entendre com a renúncia cara a una millor posició social.
- 70- Joseph CARNER, Llissó de causa, "La Veu de Catalunya" (7-III-1907).
- 71- Joseph CARNER, Devant la dinastia, "La Veu de Catalunya" (22-V-1907). Per a la referència exacta dels articles a "La Veu de Catalunya" de 1905 i 1906 vid. catàleg supra., ps.643-647.
- 72- L'argument queda perfectament assumit per Bofill i Mates (Jaume BOFILL..., Prat de la Riba..., op. cit., p.33):

"La cultura és necessària, no sols per a tenir dret a reclamar o exercir dignament la nostra autonomia, per a reconstruir, política i socialment, la nacionalitat catalana, sinó també per a desenrotllar la futura acció imperialista dins i fora d'Espanya."

Sobre la idea d'imperialisme de Prat de la Riba vid. CASASSAS, Jaume Bofill, op. cit., ps.80-82; JARDÍ, El pensament, op. cit., ps.128-129; MURGADES, Assaig de revisió del Noucentisme, art. cit. i especialment SOLÉ-TURA, Catalanisme i revolució burgesa, op. cit. Torras i Bages ja havia parlat d'Imperi, d'"*el caràcter regionalista de l'Imperi tradicional*", però més aviat com a contraposició al liberalisme (TORRAS, La tradició catalana, op. cit., p.99).

- 73- També a Ens tornem bons (11-XII-1906) i fins i tot en algun dels textos de 1905 (La bandera espanyola sediciosa, 18-IX-1905). Posteriorment el tema reapareix nombroses vegades: Paraula vera, "La Veu de Catalunya" (24-VII-1907), Devant la dinastia, art. cit., Un article d'en Bonilla, II, "La Veu de Catalunya" (21-II-1908), etc.
- 74- Tot i així, n'hi ha algun rastre. A De re poètica (14-X-1905) es parla d'"*el tom que dóna la literatura catalana cap a la riquesa, a la elegència y a l'imperi*". Més endavant és un xic més freqüent: Els Reis a Barcelona. Rondalla pels nens grans de Catalunya, "La Veu de Catalunya" (6-I-1908) o Contra el malparlar, "La Veu de Catalunya" (17-IX-1908).
- 75- José CARNER, Milà catalanista, "Cataluña", núm.257 (7-IX-1912), p.554. Ja l'any anterior es refereix a com estan "*todos ansiosos de que la unidad peninsular sea una verdad viva*" (José CARNER, Por el verbo irremplazable, "Cataluña", núm.251, 27-VII-1912, ps. 457-458). Vid. també José CARNER, La lengua catalana, "Cataluña", núm.170-171 (7,14-I-1911), p.2, on hi ha la coneguda referència a un Unamuno que "*si hubiese nacido acá fuera separatista -nosotros se lo reprocharíamos-*".

- 76- La primera manifestació d'aquest federalisme la tenim a Un germà de València (10-XI-1906). Sobre l'ideal ibèric vid. CARNER, Por el verbo irremplazable, art. cit., i Josep CARNER, Discurs presidencial dels Jocs Florals de Badalona, "Catalunya", núm.355 (22-VIII-1914), ps.531-532.
- 77- Joseph CARNER, Catalanista impacient, "La Veu de Catalunya" (15-VI-1907).
- 78- Joseph CARNER, De la solidaritat. Tothom, "La Veu de Catalunya" (3-V-1906). Els altres sis articles són: L'alegria de la solidaritat (14-V-1906), La riuada (19-V-1906), Allà y aquí (24-V-1906), Meditació per al primer dia de juny (1-VI-1906), Nit de Sant Joan (23-VI-1906) i Solidaritat monàrquica (26-VI-1906). Posteriorment retorna al tema en nombroses ocasions, però ja amb menor insistència. Per exemple a Conversa elegiaca (9-III-1907) o a Devant la dinastia (22-V-1907). La línia a seguir la fixa el mateix Prat de la Riba l'abril de 1906 a les pàgines del diari (PRAT DE LA RIBA), Solidaritat y Hegemonia, "La Veu de Catalunya", 14-IV-1906). Emili Vallès resumeix molt bé les intencions del partit en aquesta qüestió a La Solidaridad Catalana, "La Cataluña", núm.41 (11-VII-1908), ps.433-435.
- 79- Utilitza exactament aquest terme a Joseph CARNER, La oculta pedrera, "La Veu de Catalunya" (27-II-1909).
- 80- Joseph CARNER, Els Reys a Barcelona. Rondalla pels nens grans de Catalunya, "La Veu de Catalunya" (6-I-1908). Alguns d'aquests articles semblen escrits per encàrrec. Ja passa una mica amb els que dedica a Solidaritat Catalana, però encara és més clar a Joseph CARNER, Del discurs d'en Cambó, "La Veu de Catalunya" (29-X-1907).

- 81- Pensem que el llibre de Prat de la Riba no havia estat del tot ben vist per certs sectors eclesiàstics precisament pel que suposa de revisionisme respecte a les teories de Torras i Bages. Vid. especialment C.S. [Gaietà SOLER], El reverso de la medalla, "Diario de Barcelona" (3-VIII-1906).
- 82- Sobre l'orientació religiosa del diari vid. CASTELLANOS, Raimon Casellas..., op. cit., volum I, ps.295-298.
- 83- A propòsit d'aquesta connexió Enric Jardí parla de "*regionalisme espiritualista*" (JARDÍ, El pensament..., op. cit., p.79) i Jordi Casassas d'una "*línia nacional-catòlica*" dintre del partit (CASASSAS, Jaume Bofill..., op. cit., p.92) o de "*nacionalisme teològic*" (CASASSAS, La configuració del sector..., art. cit., p.118). Sobre tota aquesta evolució vid. l'apartat L'església catalana i el paper del catalanisme conservador dins CASASSAS, La configuració del sector..., art. cit., ps.114-117. Segons ell, la integració dels grups catòlics a la Lliga es produeix sobretot durant la segona dècada del segle (ibid., p.119). Si agafem l'exemple de Carner i no el de Bofill i Mates, però, la integració és anterior. Per la seva banda, Vicente Cacho Viu demostra que entre 1908 i 1911 hi ha un clima de distensió que facilita una major entesa entre catalanisme i catolicisme, a la vegada que deixa clar el valor funcional de la religió en la política catalanista: "*Este [el catalanisme] será para ellos, y no el catolicismo, el factor regenerador de su país, el fundamento inmediato de la moral pública que proponen*" (Vicente CACHO VIU, Catalanismo y catolicismo en el ambiente intelectual finisecular, dins DIVERSOS AUTORS, Aproxima-

ción a la historia social de la iglesia española contemporánea, Real Monasterio del Escorial, Biblioteca "La Ciudad de Dios", 1978, p.303).

- 84- Meeting catòlich de Santa Coloma de Farnés, "La Veu de Catalunya" (18-XII-1906).
- 85- A part de la ressenya de l'acte a "La Veu de Catalunya", es conserven a l'arxiu particular unes notes manuscrites del discurs. Com a mínim Bofill intervé també en el míting que, pel mateix motiu, se celebra uns dies més tard a Badalona. S'hi detecten igualment indicis d'una concepció religiosa més oberta. Per exemple en el fet de considerar que el veritable liberalisme és el de l'església i no el dels governs que s'autoqualifiquen de liberals. Aquesta vegada coincideix entre els oradors amb el mateix Prat de la Riba (vid. "La Veu de Catalunya", 24-XII-1906). En el seu cas, però, els articles realment significatius són més tardans. El més il·lustrador seria B[OFILL], Catolicisme pintoresc, "Catalunya", núm.348 (4-VI-1914), ps.424-425, que és una crítica a l'integrisme. Ja el 1910 podem rastrejar alguns textos seus en què és evident l'apropament a Prat de la Riba en detriment de Torras i Bages (vid. BOFILL, Prat de la Riba i la cultura catalana, op. cit., especialment p.163).
- 86- En aquesta mateixa línia cal citar també José CARNER, Especial ostensión de la divinidad, "La Hormiga de Oro" (7-IV-1906), p.227.
- 87- Joseph CARNER, Questions catòliques. L'odi confessional, "La Veu de Catalunya" (9-II-1907). El punt de partida és el comentari a un recent treball del P. Ruiz Amado a "Razón y Fe" en què parla del 53è congrés de catòlics alemanys celebrat a Essen.
- 88- Joseph CARNER, A propòsit d'unes conferències (La

- Religió Natural del P. Casanoves, S.J.), "La Veu de Catalunya" (25-XI-1907).
- 89- Ibid. Vid. també Joseph CARNER, De conducta catòlica, "La Veu de Catalunya" (14-XI-1907).
- 90- Joseph CARNER, Qüestions catòliques. De solidaritat, "La Veu de Catalunya" (9-VII-1907). Anteriorment ja introdueix el tema a Joseph CARNER, Solidaritat anglesa. Una lliçó per a nostres catòlics, "La Veu de Catalunya" (12-I-1907). En aquest cas la solidaritat ha de servir d'exemple als "*nostres últims catòlics irascibles y d'ànima restringida*". La crítica és, doncs, a la intransigència.
- 91- CARNER, L'odi confessional, art. cit.
- 92- "WIFRET", Conferència d'en Carner, "La Veu de Catalunya" (25-V-1911).
- 93- Joseph CARNER, De conducta catòlica, "La Veu de Catalunya" (14-XI-1907).
- 94- CARNER, Qüestions catòliques. De solidaritat, art. cit.
- 95- Joseph CARNER, De l'innoble parlar. Dues anècdotes, "La Veu de Catalunya" (22-I-1908).
- 96- "*Es una de las pocas cosas mías que sigo queriendo*", dirà anys més tard a Unamuno (MANENT, Cartas de Josep Carner a Miguel de Unamuno, art. cit., p.51; o BAS-TONS, Carner i Unamuno, art. cit., p.103). La carta no és datada, però ha de ser de 1911, tal i com demostra Carles Bastons. Sobre aquesta traducció i el franciscanisme de Carner vid. també MASSOT, Aproximació a la història religiosa..., op. cit., ps.77-78.
- 97- Vid. la informació que se'n dona a "La Catalunya", núm.86 (22-V-1909), p.320. Segons Josep Mª de Sagarra és un moment en què el franciscanisme es posa de moda entre la gent de la Lliga, en bona mesura per

influència del pare Rupert, que és qui prologa la traducció de Floretes de Sant Francesc.

- 98- Serveixin d'exemple articles com José CARNER, Federico García Sanchiz, "La Cataluña", núm.7 (16-XI-1907), p.8, o alguns dels poemes de La muntanya d'ametistes de "Guerau de Liost" (especialment Sol de primavera). Enric Bou dedica tot un apartat a la influència del franciscanisme en Bofill, però només a partir de dades d'anys posteriors (BOU, La poesia..., op. cit., ps.153-156).
- 99- Sobre la relació amb el pare Miquel d'Esplugues vid. Joan Antoni PALOMA, Correspondència entre Josep Carner i el pare Miquel d'Esplugues, "Estudis de Llengua i Literatura Catalanes", núm.6 (1983), ps.373-396; i Joan Antoni PALOMA, Epistolari del P. Miquel d'Esplugues amb Jaume Bofill i Mates, dins Miscel·lània Joan Gili, Montserrat, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988, ps.407-430. A la "Revista de Estudios Franciscanos" hi publica el 1910 l'article Rey de los jóvenes, núm.39 (abril-maig 1910) en el número extraordinari d'Homenaje al Patriarca de los Menores en el séptimo centenario de la aprobación de la Regla Seráfica. El text és reproduït després a "La Cataluña" (José CARNER, Rey de los jóvenes, "La Cataluña", núm.141, 18-VI-1910, ps.384-385). És una veritable apologia de la figura de Sant Francesc. També val la pena esmentar les nombroses referències al sant incloses en la conferència De nostre optimisme catòlic de 1911.
- 100- és el que Joaquim Molas, insinuant per primer cop una lectura d'aquest tipus, qualifica com a "*adaptació de certs aspectes de la poesia francesa i britànica del final de segle que, reelaborats segons les*

necessitats de la conjuntura local, ens foren donats com una estètica original: l'Arbitrarisme o Noucentisme" (MOLAS, La poesia de Josep Carner, art. cit., p.26).

101- Per això "nuestros partidos anticatalanistas carecen en absoluto de ambiente intelectual" i "el anticatalanismo es aquí analfabeto, lo mismo en las izquierdas que en las derechas" (José CARNER, La lengua catalana, "Cataluña", núm.170-171, 7,14-I-1911, p.2).

102- Joseph CARNER, El Sot de l'Aremany, "La Veu de Catalunya" (4-X-1907). Vid. també Joseph CARNER, Amb motiu d'una novel·la, "La Veu de Catalunya" (3-VII-1908) o Joseph CARNER, La poesia d'en Díez Canedo (II), "La Veu de Catalunya" (19-III-1908).

103- Josep CARNER, Discurs presidencial als Jocs Florals de Lleida, "Catalunya", núm.342 (23-V-1914), p.331. A mesura que passen els anys les afirmacions són més contundents. Vid. també Josep CARNER, Discurs presidencial als Jocs Florals de Badalona, "Catalunya", núm.355 (22-VIII-1914), ps.531-532:

"A vosaltres, poetes, vosaltres, escau fomentar l'ideal inextingible, encendre en els pobles la vívida admiració de llurs destins."

O Josep CARNER, L'èxit i la immortalitat, "Catalunya", núm.342 (23-V-1914), ps.322-324:

"La nostra aspiració és que vingui un temps que a Catalunya l'ideal, l'ideal perpetu i canviant, ànima meravellosa del món, arribi a tan bella transfusió en la vida que sigui impossible destriar-lo d'ella."

104- La citació és extreta de la carta de 14 d'abril de 1906 a Margarida Bofill. És el mateix que Emili Vallès qualifica com a "idiosincrasia nacional" (E. VALLÈS, Música, "La Cataluña", núm.33, 16-V-1908,

p.314). També hi ha algun moment en què Carner se serveix d'arguments semblants (vid. "Oleguer RECÓ" [CARNER], La ganyota separatista, "La Veu de Catalunya", 21-IX-1905).

105- CARNER, El Sot de l'Aremany, art. cit. Altres cops en parla com a període de refinament (Joseph CARNER, Al volt d'una paraula (II), "La Veu de Catalunya", 31-X-1908).

106- Una opinió inèdita de n'Olaguer Recó, "Catalunya", núm.46 (30-V-1905), p.5. El text va encapçalat pel següent titular: "*«Catalunya» desapareix avuy d'entre els vivents. A Déu siau, amichs!*"

107- Llibres, núm.12 (30-VI-1903), ps.575-576. A propòsit de l'aparició de Vària de Josep Pin i Soler:

"Mes prou sap D. Joseph Pin y Soler que en todas las reivindicacions cal un ample y fort periodo literari avans de l'actiu o polítich y a Catalunya encare no hem passat dels començos vacilants y misers del periode literari."

108- Joseph CARNER, Congrés de poetes, "La Veu de Catalunya" (8-XI-1909).

109- Emili VALLÈS, Records de "Catalunya", art. cit., p.101. El mateix Vallès ja havia formulat amb molta anterioritat la idea dels poetes que deixen pas als polítics, però encara des d'una òptica vuitcentista (vid. Emili VALLÈS, Federalisme i catalanisme, "Sanch Nova", núm.58, 3-VIII-1901, ps.467-469). La carta de 6 de juny de 1905 de Miquel Costa i Llobera a Josep Mª Tous i Maroto ofereix alguna dada complementària -força irrellevant, però- sobre la desaparició de "Catalunya" (GAYA, Contribució a l'epistolari de Miquel Costa i Llobera, op. cit., p.108):

"Avuy he rebuda carta d'En Carner qui me diu que la revista "Catalunya" fineix aquest

mes y qu.ell fa la pràctica d'advocat."

110- Joseph CARNER, Loxias parla clar. A n'en Gabriel Alomar, poeta, "La Veu de Catalunya" (11-X-1904):

"El darrer Mestre en Gay Saber, qui ho serà nomenat per tres Flors Naturals, fundarà un Estat, dictarà lleys, declararà guerres, transmetrà ambaixadors, protegirà las arts, nuharà las alianças y, com Orfeu, aixecarà ciutats al so de la lira."

111- CARNER, De l'acció..., art. cit., p.206. L'article és punt de referència obligat de tots els comentaristes de l'obra de Carner. Enric Bou, per exemple, el considera "un dels primers documents de presa de consciència generacional" (BOU, La poesia noucentista, dins MOLAS, dir., Història de la literatura catalana. Part moderna. Volum IX, op. cit., p.99). Per a Albert Manent "és, segurament, el primer assaig important de Josep Carner" amb "tota una tesi sobre la funció motriu, parapolítica, dels nostres lírics" (Albert MANENT, Pròleg a Josep CARNER, Teoria de l'ham poètic, Barcelona, Edicions 62, 1970, ps.5-6).

112- Ibid., p.88.

113- Ibid., p.90. Per a un resum de la caracterització de cada una de les tres etapes vid. MANENT, Pròleg, dins Josep CARNER, Teoria..., op. cit., ps.6-8.

114- CARNER, De l'acció..., art. cit., p.205.

115- Ibid.

116- Ibid., ps.205-206.

117- Vid. Una conferència d'en Josep Carner, "La Veu de Catalunya" (2-III-1908). Pel que es desprèn de la ressenya, la conferència desperta expectació i hi assisteix una nodrida representació dels joves literats catalans. També s'intueix que la selecció d'autors no és tan rígida. En el tercer període s'inclouen noms com els de Josep Pijoan o Eugeni d'Ors i

s'ofereix una llista de les joves esperances del futur. Entre elles destaquen, per afinitat a Carner, els noms de Francesc Sitjà i Pineda, Jaume Bofill, Llorenç Riber i Magí Sandiumenge. També s'esmenten, com a mínim, Pere Prat Gaballí, Alfons Maseras, Xavier Viura, Manuel de Montoliu, Joan Llongueras, Josep Lleonart, Francesc Pujols, Ramon Vinyes, Joan Mª Guasch i Joan Puig i Ferrer. La ressenya, però, no aclareix en quins termes es refereix a cada un d'ells.

118- Conferència, "La Veu de Catalunya" (1-II-1909). Els altres consells ressenyats són la freqüència i novetat de lectures, la traducció de poetes estrangers i l'estudi de l'arqueologia literària de l'art popular. El periodista, en aquest cas, no entra en detalls pel que fa a noms i qualifica el conferenciant com a "*àgil y culte literat y pulquèrrim poeta*". La primera selecció, una mica més influïda per l'amiguisme però amb uns criteris ja ben definits, l'havia feta el febrer de 1905 a l'Acadèmia Catalanista de la Congregació Mariana amb la dissertació sobre Poetes joves catalans. En aquest cas els autors de qui parla són Francesc Pujols i Josep Pijoan -que són qualificats d'heterodoxos- mossèn Josep Paradedà, mossèn Lluís Gispert, Miquel Ferrà i Josep Mª Tous i Maroto. A part de Llorenç Riber, que en surt més malparat.

119- La dignitat literària. Conferència donada per en Josep Carner a la Joventut Nacionalista el dia 2 de juny, "Catalunya", núm.295 (28-VI-1913), ps.294-298. També introdueix, lògicament, noves idees sobre l'evolució posterior al període noucentista més militant.

- 120- Homenatge a En Joan Maragall, "La Veu de Catalunya" (13-VI-1904). També reproduït a Informació, "Catalunya", núm.29 (maig 1904), ps.129-130. Sobre aquest text i la intervenció de Prat de la Riba en la seva elaboració definitiva vid. supra., ps.527-528. El maig de 1907 retrobem els mateixos plantejaments en l'article A propòsit dels Jochs Florals d'enguany. Hi apareix novament la divisió en tres etapes -la llista de noms és més reduïda que no a "Empori"- i ara la tercera és qualificada com a "*període civil, de poesia elegant y acorada, de dicció sotil, de rima preciosa*" (Joseph CARNER, A propòsit dels Jochs Florals d'enguany, "La Veu de Catalunya", 9-V-1907; reproduït a "Mitjorn", núm.17, maig 1907, ps.153-154).
- 121- Geroni ZANNÉ, Novella primavera poètica, "El Poble Català", núm.80 (4-V-1906), p.2; Eugeni d'ORS, De les reials jornades, "Empori", núm.10 (abril 1908), ps.115-121; Raimon CASELLAS, Discurs del president del jurat, dins Jochs Florals celebrats en la ciutat de Girona en 1906. Any quart de llur fundació, Girona, Tipografia d'en Masó, 1906, ps.11-15. La periodització de Carner fins i tot té coincidències amb la que Prat de la Riba estableix el 1906 a La nacionalitat catalana. Prat distingeix quatre etapes en el procés de renaixença nacional, les tres últimes de les quals coincideixen força amb les de Carner. No oblidem que és Prat de la Riba precisament qui revisa el primer text de Carner sobre el tema.
- 122- Pel que fa al tractament del tema de la ciutat durant el Noucentisme vid. MURGADES, Assaig de revisió del Noucentisme, art. cit. i MURGADES, El Noucentisme, dins MOLAS (dir.), Història de la lite-